

ΤΟ ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΙ Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΡΙΣΗ – ΟΙ
ΑΝΤΙΣΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΣΤΗΝ
ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗ

Καλησπέρα σε όλους σας. Η κεντρική μου τοποθέτηση σήμερα είναι ότι ναι μεν απέτυχε η χώρα συνολικά, οπότε και χρεοκόπησε, απέτυχαν όμως και όλες οι σημαντικές πόλεις της χώρας, άρα συνολικά και η χώρα, να διεκδικήσουν την αυτονομία τους και να χρησιμοποιήσουν αυτή την αυτονομία σε αναπτυξιακή κατεύθυνση.

Σήμερα η τοπική αυτοδιοίκηση καλείται λοιπόν όχι να συνδιαχειριστεί το πελατειακό σύστημα με την κεντρική διοίκηση αλλά να επιδιώξει, με εργαλείο μια διευρυμένη αυτονομία, να συνάψει στρατηγικές συμμαχίες με αυτές τις δυνάμεις, πολιτικές, οικονομικές, κοινωνικές, επιστημονικές, που μπορούν και θέλουν να προωθήσουν την τοπική οικονομική ανάπτυξη.

Θα εξηγήσω πως αντιλαμβάνομαι αυτή την κατεύθυνση εδώ στην Θεσσαλονίκη, με βάση συγκεκριμένα παραδείγματα, σε τρεις ενότητες. Πρώτον, στην διακυβέρνηση φορέων της πόλης που είναι καθοριστικοί για την επιτυχία της προσπάθειας. Δεύτερον, στην εκχώρηση κανονιστικών αρμοδιοτήτων, ιδίως στην χωροταξία, από τις οποίες εξαρτάται απόλυτα η επενδυτική διαδικασία στην πόλη. Τρίτον, στην παραγωγή δημόσιων αγαθών από την τοπική αυτοδιοίκηση, όπως η παιδεία ή η κοινωνική πρόνοια, που αποτελούν θεμέλιο της μακροπρόθεσμης οικονομικής επιτυχίας, με την βοήθεια της τοπικής φοροσυλλεκτικής ικανότητας.

Διακυβέρνηση Φορέων

Υποστηρίζω την έλευση ενός στρατηγικού επενδυτή στο λιμάνι Θεσσαλονίκης, που θα φέρει τα κεφάλαια και την τεχνογνωσία που είναι απαραίτητα για έναν ΟΛΘ πρωτοπόρο στην περιοχή. Το υφιστάμενο σύστημα συνεπάγεται ασυνέχεια διοίκησης, διαρκή αναβολή των απαραίτητων για τον λιμένα επενδύσεων, μη-ανταγωνιστικές διεθνώς υπηρεσίες και τελικά ένα λιμάνι Θεσσαλονίκης που υποσκελίζεται από ανταγωνιστικά λιμάνια της Αδριατικής και της Μαύρης Θάλασσας. Ο Στέλιος Αγγελούδης έχει καταβάλει πραγματικά αξιόπαινες προσπάθειες, με απτά αποτελέσματα όσων αφορά τον κύκλο εργασιών του ΟΛΘ και την διεθνή ανταγωνιστικότητα του, και υποστηρίζω προσωπικά την επιλογή του να προσελκύσει εδώ και τώρα στρατηγικούς επενδυτές στον τομέα των κοντέινερ και της κρουαζιέρας στον ΟΛΘ.

Για να έχουν συνέχεια τα επιτεύγματα του Στέλιου όμως για τον ΟΛΘ και την πόλη της Θεσσαλονίκης πρέπει η διακυβέρνηση του ΟΛΘ να είναι τέτοια που να εξασφαλίζει την διοικητική συνέχεια και να διασφαλίζει τα συμφέροντα του ΟΛΘ, και άρα και τα συμφέροντα της πόλης της Θεσσαλονίκης, και όχι βραχυχρόνια συμφέροντα της κεντρικής διοίκησης και των κομμάτων εξουσίας, είτε ταμιακά είτε πελατειακά. Φέρνω εδώ το παράδειγμα του Αμβούργου που πρόσφατα επισκεύτηκα, του τρίτου μεγαλύτερου λιμένα της Ευρώπης. Εκεί η Λιμενική Αρχή – το Port Authority - ανήκει στην κυβέρνηση της πόλης του Αμβούργου και ασκεί μέρος των λιμενικών δραστηριοτήτων από μόνη της, έχει δε εκχωρήσει λιμενικές και άλλες δραστηριότητες σε εξειδικευμένες ιδιωτικές εταιρείες. Υπό αυτό το πρίσμα, πιστεύω ότι η πενταετής θητεία των δημοτικών αρχών

που ορίζει ο Καλλικράτης, σε συνδυασμό με το γεγονός ότι όλες οι τοπικές αρχές στην χώρα μας θα αποκτήσουν αναπτυξιακή και όχι κρατικοδίαιτη στρατηγική την επόμενη δεκαετία τουλάχιστον, εξασφαλίζουν ότι ο Δήμος Θεσσαλονίκης, σε συνεργασία με φορείς της πόλης, θα είναι πολύ πιο αποτελεσματικός και συνεπής ιδιοκτήτης μιας τέτοιας Λιμενικής Αρχής από ότι υπήρξε ποτέ η κεντρική διοίκηση.

Στην ίδια λογική υποστηρίζω την μεταρρύθμιση του δημοσίου πανεπιστημίου, διότι μαζί με τον ΟΛΘ, και ακόμη περισσότερο από ότι ο ΟΛΘ, το ΑΠΘ, το Μακεδονίας και το ΤΕΙ Θεσσαλονίκης θα είναι καθοριστικοί παράγοντες για την ανάπτυξη της πόλης μας στο μέλλον. Γιατί η οικονομία της Θεσσαλονίκης, αλλά και η οικονομία της Βορείου Ελλάδος που η Θεσσαλονίκη επηρεάζει σε μεγάλο βαθμό, έχουν ανάγκη υψηλών προδιαγραφών στελεχικού προσωπικού, έχουν ανάγκη της σύνδεσης της καινοτομίας με την παραγωγή, έχουν ανάγκη τους χιλιάδες αλλοδαπούς φοιτητές που θα μπορέσει να προσελκύσει το αναβαθμισμένο δημόσιο πανεπιστήμιο – φοιτητές που θα προσφέρουν εισόδημα εκατομμυρίων ευρώ στην πόλη, ισοδύναμο και μεγαλύτερο του τουριστικού.

Υποστηρίζω την συμμετοχή μη πανεπιστημιακών στα διοικητικά συμβούλια των ΑΕΙ μας διότι, εφόσον αυτά τα πρόσωπα είναι υψηλών προδιαγραφών, θα προσφέρουν καθοριστικά σε όλους αυτούς τους στόχους. Μπορούν να βοηθήσουν στην άντληση χορηγιών, να μεταφέρουν την άποψη της τοπικής οικονομίας στην πανεπιστημιακή κοινότητα και να προτείνουν βέλτιστες διοικητικές πρακτικές στις επιστημονικές ηγεσίες των ανώτατων ιδρυμάτων μας - όπως άλλωστε πράττουν όλα τα διοικητικά συμβούλια όλων των

πετυχημένων πανεπιστημίων του δυτικού κόσμου. Διοικητικά συμβούλια που σε κάθε περίπτωση δεν πρόκειται να παρέμβουν στο διδακτικό και γενικότερα ακαδημαϊκό έργο όπως παρενέβησαν οι κομματικές οργανώσεις, με την σύμπραξη των πρυτανικών αρχών, για δεκαετίες στο ελληνικό πανεπιστήμιο.

Θέλω σε αυτό το σημείο να στείλω ένα σαφές μήνυμα στα ΑΕΙ της πόλης μας – ποτέ δεν θα σας πούμε ποιούς να εκλέξετε στο Διοικητικό σας Συμβούλιο αλλά λέμε εκλογές των Διοικητικών Συμβουλίων εδώ και τώρα, εκλογές υποστηριζόμενες από την απαραίτητη υλικοτεχνική υποδομή και σε κλίμα ειρήνης και όχι εκφοβισμού ιδίως από κομματικές και άλλες εξω-θεσμικές οργανώσεις.

Συνδυαστικά η μεταρρύθμιση των ΑΕΙ και ιδίως η θεσμική πρόβλεψη για την συμμετοχή μη πανεπιστημιακών στα ΔΣ και την άντληση χορηγιών για την δημιουργία εδρών, και γενικότερα υποστήριξης του διδακτικού και ερευνητικού έργου των πανεπιστημίων μας, συνιστούν αλλαγές που ενισχύουν την αυτονομία των ΑΕΙ από την κεντρική διοίκηση όσο και την σύνδεση των ΑΕΙ με τις πόλεις και περιφέρειες που τα φιλοξενούν. Διότι, χωρίς αυτό να είναι προϋπόθεση, τα μέλη αυτά των ΔΣ θα είναι κατά κύριο λόγο εξέχουσες προσωπικότητες αυτών των πόλεων και αυτών των περιφερειών όσο και οι σημαντικοί ιδιώτες δωρητές αυτών των ιδρυμάτων. Αυτή η διασύνδεση μάλιστα μπορεί να παντρέψει το τοπικό με το διεθνές μια που η Διασπορά μας χαρακτηρίζεται από τοπικιστικό πατριωτισμό, όπως ξέρουμε όλοι άλλωστε από τα δείγματα εξαιρετικών σχολείων σχολεία που είναι διάσπαρτα σε όλη την επικράτεια που ανεγέρθηκαν από πατριώτες της διασποράς. Ο Χιώτης εφοπλιστής που διαμένει στο Λονδίνο

θα υποστηρίξει το Πανεπιστήμιο Αιγαίου, ο Πελλοπονήσιος Ελληνοαμερικάνος το πανεπιστήμιο στην Πάτρα και ούτω καθεξής.

Εκχώρηση Κανονιστικών Αρμοδιοτήτων και Επενδυτική Δραστηριότητα

Όσων αφορά τώρα την εκχώρηση αρμοδιοτήτων, ιδίως στο θέμα της χωροταξίας που είναι καθοριστικό για την όποια επενδυτική απόφαση, άποψη μου είναι ότι η ανασύσταση του Υπουργείου Μακεδονίας Θράκης ή η διατήρηση της Γενικής Γραμματείας δεν επιτρέπει αυτή την εκχώρηση. Αντίθετα, η δημιουργία του μητροπολιτικού δήμου της Θεσσαλονίκης μιας πραγματικά ισχυρής, αιρετής περιφέρειας Μακεδονίας είναι ταυτόσημη με αυτή την εκχώρηση αρμοδιοτήτων. Ένας τέτοιος δήμος και μια τέτοια περιφέρεια δεν μπορεί να συνυπάρξει με ένα πραγματικό ισχυρό Υπουργείο Μακεδονίας Θράκης. Αντίθετα η ύπαρξη του Υπουργείου Μακεδονίας Θράκης είναι προϊόν γεωπολιτικών και εθνοτικών φόβων που όχι μόνο έχουν ξεπερασθεί αλλά και όσο υπήρξαν νομιμοποίησαν τον υπεσυγκεντροτισμό της κεντρικής διοίκησης στην Αθήνα και την καταπίεση της τοπικής αυτενέργειας.

Ρωτήστε τον Στέλιο Αγγελούδη πόσο ταλαιπωρείται από την κεντρική διοίκηση για να υλοποιήσει απολύτως απαραίτητες επενδύσεις όπως αυτή του 6^{ου} Προβλήτα για τον ΟΛΘ, μια κεντρική διοίκηση που δεν συμμερίζεται την προτεραιότητα που αποτελεί αυτή η επένδυση για την πόλη μας. Ρωτήστε τους επενδυτές στην Αστική Ανάπλαση των Αλευρόμυλων Αλλατίνη πως η κεντρική διοίκηση, ακόμη και τώρα, δεν ξεκολλάει μια επένδυση που εκκρεμεί από το 2000, που υπόσχεται χίλιες θέσεις εργασίας για την ολοκλήρωση της, που θα αποδώσει τα 2/3 των

είκοσι επτά στρεμμάτων στον δημότη ως πάρκο και που η δεκαετή αναστολή της έχει ωθήσει στην χρεοκοπία τρεις Θεσσαλονικιώτικες εταιρείες, δύο κατασκευαστικές και μία εμπορική.

Επιθυμούμε λοιπόν από την κεντρική διοίκηση να νομοθετήσει ρυθμίσεις που θα επιτρέπουν πιο ευέλικτες διαδικασίες αναθεώρησης των Γενικών Πολεοδομικών Σχεδίων (ΓΠΣ) πόλεων όπως η Θεσσαλονίκη. Για την αποφυγή οποιονδήποτε παρεξηγήσεων μια τέτοια ευελιξία θα υλοποιείται εντός του πλαισίου γενικών αρχών όσον αφορά τον πολεοδομικό σχεδιασμό, την προστασία της φυσικής και αρχιτεκτονικής κληρονομιάς, των κοινόχρηστων χώρων κλπ., ή ακόμη και της ελευθερίας στην επιλογή του πολίτη, όπως καλή ώρα στην Θεσσαλονίκη που θέλουμε να δημιουργήσουμε αποτεφρωτήριο νεκρών, νεκροταφείο Μουσουλμάνων η ακόμη λατρευτικούς χώρους αλλοθρήσκων το συντομότερο το δυνατόν.

Αυτό που δεν αναμένουμε από την κεντρική διοίκηση είναι τον άνωθεν επιβαλλόμενο προσδιορισμό του χαρακτήρα των συγκεκριμένων αστικών αναπλάσεων που θα λάβουν χώρα εντός των ορίων του Δήμου Θεσσαλονίκης. Ας διαμορφώσει τις θεσμικές και νομικές δυνατότητες των αστικών αναπλάσεων η κεντρική διοίκηση. Ας διαμορφώσει τις κεντρικές αρχές που θα διέπουν την διαδικασία της αστικής ανάπλασης. Ας αποδώσει όμως πρωτεύοντα λόγο στον Δήμο Θεσσαλονίκης να επιλέξει τις αναπλάσεις που κρίνει σκόπιμες καθώς και τον χαρακτήρα αυτών των συγκεκριμένων αναπλάσεων εντός των ορίων του Δήμου Θεσσαλονίκης. Και την πόλη γνωρίζει καλύτερα ο Δήμος Θεσσαλονίκης και την τεχνοκρατική υποδομή διαθέτει για να προσδιορίζει αυτές τις αναπλάσεις και την δημοκρατική νομιμοποίηση έχει για να τις επιλέξει και να τις υλοποιήσει.

Ένας τέτοιος επιμερισμός εθνικώς προσδιοριζόμενων κανονιστικών αρχών σε εθνικό επίπεδο, και εφαρμογής τους σε τοπικό επίπεδο, θα επιτρέψει στην πόλη της Θεσσαλονίκης να προωθήσει αναπλάσεις στην Ανατολική και Δυτική Πύλη και να εκκινήσει την παράκτια συγκοινωνία. Δηλαδή να καταστήσει δυνατή μια επενδυτική δραστηριότητα που θα δώσει εργασία σε χιλιάδες ανθρώπους και να προωθήσει επιχειρηματικές δράσεις που θα αναβαθμίσουν την διεθνή ανταγωνιστικότητα της οικονομίας της πόλης μας.

Άντληση Πόρων και Παραγωγή Δημόσιων Αγαθών σε Τοπικό Επίπεδο

Θα καταλήξω με τις απόλυτα συνδεδεμένες έννοιες της άντλησης πόρων από την τοπική αυτοδιοίκηση και των αυξημένων δικαιοδοσιών που αυτοί οι πόροι θα χρηματοδοτούν.

Δεν φτάνει η τοπική αυτοδιοίκηση να ζητάει μέρος των φόρων που συλλέγει η κεντρική διοίκηση. Πρέπει να αναλάβει την πολιτική ευθύνη της συλλογής όσο και του προσδιορισμού συγκεκριμένων φόρων για την δημιουργία και διάθεση συγκεκριμένων δημοσίων αγαθών. Μόνο με αυτό τον τρόπο θα εδραιωθεί η φορολογική συνείδηση στην χώρα μας, πόλη προς πόλη, χωριό προς χωριό, όταν δηλαδή οι τοπικές ηγεσίες θα ασκήσουν εξουσία στην βάση της αποτελεσματικής μετατροπής τοπικών φόρων σε τοπικά δημόσια αγαθά, ιδίως σε τομείς όπως η υγεία και η παιδεία. Ας αφήσουμε κάθε δήμο της χώρας να λειτουργήσει ως πραγματικός δήμος, δηλαδή ως μια συλλογικότητα που είναι σε θέση να προσδιορίσει με τι κοινές εισφορές να συγκροτήσει τι είδους κοινό μέλλον σε τοπικό επίπεδο. Το κράτος ως κεντρική διοίκηση ας κάνει την δουλειά του που είναι οι

επιτελικές και ελεγκτικές λειτουργίες και να πάψει επιτέλους να έχει αυτή την καχυποψία προς την Τοπική Αυτοδιοίκηση.

Με αυτό τον τρόπο θα πετύχουμε με ένα σμπάρο δύο τρυγόνια. Θα επανέρθουμε σε μια κουλτούρα συνεισφοράς στα κοινά που διαμόρφωσε στο παρελθόν τις πλέον πετυχημένες ελληνικές κοινότητες, κοινότητες που οργάνωσαν τον συλλογικό τους βίο με απaráμιλλη επιτυχία στην Νοτιανατολική Ευρώπη, με τα σχολεία τους, τα νοσοκομεία τους, τα γηροκομεία τους. Και θα προσεγγίσουμε τον πετυχημένο Ευρωπαϊκό μέσο όρο που χαρακτηρίζεται από μια ισχυρή τοπική αυτοδιοίκηση με καθοριστική επιρροή στην επιτυχία, κοινωνική και οικονομική, των συλλογικοτήτων που ορίζει. Θα φτιάξουμε δηλαδή μια Ελλάδα που συνολικά αφιερώνει περισσότερους ιδίους πόρους χάρη του κοινού καλού και που διαμορφώνει αυτό το κοινό καλό με πολύ μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα από ότι τώρα.

Από την σκοπιά του Δήμου Θεσσαλονίκης, θα μας επιτρέψει να γίνουμε υπεύθυνοι ιδιοκτήτες της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας παιδείας μας και να αναζωπυρώσουμε το πνεύμα του κοινοτισμού που έφτιαξε στην πόλη μας μερικά από τα καλύτερα σχολεία του Ελληνισμού. Τώρα, όπως και τότε, μια τέτοια αυτονομία άντλησης πόσων και πολιτικής θα μας επιτρέψει να εκπαιδεύσουμε τα παιδιά μας και θα επιτρέψει, με την σειρά τους, τα παιδιά μας να εξασφαλίσουν όχι μόνο το μέλλον τους αλλά και το μέλλον της πόλης μας.

Σας ευχαριστώ που με ακούσατε.